

วารสาร

เครือข่าย ทสม. ผู้พิทักษ์

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม - สิงหาคม 2559

ก้าวใหม่

สู่การขับเคลื่อน เครือข่าย **ทสม.** หน้า 3.

เรื่องเด่น

รู้จัก ทสม.

หน้า 2.

ความเคลื่อนไหวเครือข่าย ทสม.

หน้า 4-7.

- "เพชรบุรีสีเขียว" ต้นแบบการเชื่อมร้อย เครือข่าย ทสม.
- เครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

หน้า 8.

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บทบรรณาธิการ

วารสารเครือข่าย ทสม. ผู้พิทักษ์ฉบับนี้ยังคงนำเสนอเรื่องราวกิจกรรมดีๆ ที่เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ได้มีส่วนร่วมดำเนินการ โดยเฉพาะการเข้าร่วมจัดกิจกรรมเนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก และกิจกรรมเนื่องในวันต้นไม้ประจำปีของชาติ ประจำปี 2559 ตลอดจนการทำงานร่วมกับภาคีต่างๆ ตามกลไกพระราชรัฐ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ในฉบับนี้ได้นำเสนอถึง ก้าวใหม่ของการขับเคลื่อนเครือข่าย ทสม. หลังจากมีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน พ.ศ.2558 รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการคัดเลือกคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ที่จะเกิดขึ้นภายในต้นปี 2560 นี้ จึงอยากเชิญชวนพี่น้อง ทสม. ทุกท่านเตรียมตัว ตรวจสอบ ทบทวนข้อมูลสมาชิกของตนเองในฐานข้อมูลเพื่อไม่ให้ตกหล่นได้ทาง www.deqp.go.th หรือ การสแกน QR Code ผ่านโปรแกรม Line

งาน ทสม. ยังต้องการความร่วมมือจากภาคประชาชนที่มากขึ้น เนื่องจากภารกิจของ ทสม. ที่มีความหลากหลายตามภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงต้องมีการขยายเครือข่าย เราจึงขอเชิญชวนผู้ที่มีจิตสำนึก รักสิ่งแวดล้อมและอยากดูแลสุขภาพของตนเองให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดี เข้ามาสมัครเป็นสมาชิกเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่าย ทสม.

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

ภาวณี ปุณณกันต์

บรรณาธิการ

วิวัฒน์ ทาบังกาพ

รองบรรณาธิการ

อูมา ศรีสุข

เกียรติยศ บุรณสัมฤทธิ์

นันทวรรณ ประเสริฐ

ผกาภรณ์ ยอดปลอบ

กองบรรณาธิการ

จิราพร ชูเกียรติวนา

อัครเดช ติตตะบุตร

เฉลิมศักดิ์ ทองสมบูรณ์

สุทวีทย์ แสงกำ

อมรพันธ์ เลิศผลบุญ

กัญจน์ภัสนันท์ ศรีใส

ประสานงาน

วันวิสาข์ ศรีสิทธิ์

รู้จัก ทสม.

เครือข่าย ทสม. กับการบูรณาการอาสาสมัครด้านสิ่งแวดล้อม

เครือข่าย ทสม. คือ กลุ่มคนในพื้นที่ที่ร่วมกันดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นด้วยจิตอาสา เป็นเครือข่ายภาคประชาชนที่ทำงานประสานกับ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเพื่อร่วมกันปกป้องดูแล รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงความสมบูรณ์

ภายใต้การทำงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากเครือข่าย ทสม. ที่ทำงานด้านการอนุรักษ์ร่วมกันอย่างหลากหลายแล้ว ยังมีเครือข่ายภาคประชาชนที่ทำงานอนุรักษ์เฉพาะเรื่องร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวง อาทิ ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสป.) เครือข่ายป่าชุมชน เครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟฟ้า เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยธรณีภัยพิบัติ ตลอดจนเครือข่ายกลุ่มผู้ใช้น้ำ และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง ซึ่งทั้งหมดต่างล้วนมุ่งมั่นรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรในระดับพื้นที่ไว้

และเพื่อให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวของอาสาสมัครด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้บูรณาการเครือข่ายอาสาสมัครของทุกหน่วยงานเข้าไว้ ในนามเครือข่ายทสม. เพื่อให้การทำงานของเครือข่ายอาสาสมัครในแต่ละพื้นที่สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างครอบคลุมทุกมิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน ทั้งยังจะทำให้มีเครือข่ายอาสาสมัครกระจายตัวอยู่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ซึ่งจะทำให้การทำงานระหว่างเครือข่ายภาคประชาชนกับภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดความสอดประสานร่วมกันมากยิ่งขึ้น

หัวใจของเครือข่าย ทสม. คือความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทุกเครือข่ายในการผืนกำลัง เพื่อช่วยให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปได้และเห็นผลในวงกว้าง ทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเล็กน้อยเพียงใด แต่ก็เป็นฟันเฟืองสำคัญให้ทุกคนตระหนักว่า เราคือส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม เราเริ่มต้นจากกลุ่มเล็กๆ และจะขยายให้เติบโตขึ้นไปได้ หากได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนนั่นเอง

ก้าวใหม่ สู่การขับเคลื่อน เครือข่าย ทสม.

กว่า 8 ปี ที่เครือข่าย ทสม. ขับเคลื่อนและขยายเครือข่ายภายใต้ ระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน พ.ศ. 2550 มีการพัฒนาระบบการทำงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และทันกับยุคสมัยมาอย่างต่อเนื่อง

ทั้งการปรับปรุงฐานข้อมูลและทะเบียนสมาชิก ทสม. เพื่อรองรับการบูรณาการเครือข่ายอาสาสมัครด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่สามารถสมัครสมาชิกผ่านระบบออนไลน์ทาง www.deqp.go.th และการตรวจสอบสถานภาพการเป็นสมาชิก ด้วยการสแกน QR Code ผ่านโปรแกรม Line รวมถึงการรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมจากในระดับพื้นที่ผ่านโมบายแอปพลิเคชัน “Arsa4thai” และเว็บไซต์ www.nevt.deqp.go.th

วันนี้ เครือข่าย ทสม. ได้มีการปรับปรุงและประกาศใช้ระเบียบใหม่ในการขับเคลื่อนงานเครือข่ายเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และสอดคล้องกับระบบการบริหารงานที่มีการพัฒนาไป ภายใต้ระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2558 หัวใจของการขับเคลื่อนงานยังคงเน้นบทบาทของเหล่าสมาชิก ทสม. ที่ต้องเป็นทั้งผู้ประสาน ผู้ประชาสัมพันธ์ ผู้ปฏิบัติ และผู้ติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนงานอนุรักษ์ ฟื้นฟู และปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง

และอีกฟันเฟืองสำคัญที่จะทำให้การขับเคลื่อนงานของเครือข่ายภาคประชาชนสอดคล้องกับนโยบายในระดับประเทศ นั่นคือการส่งต่อนโยบายการทำงานไปสู่เครือข่ายในรูปแบบของคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ซึ่งประกอบด้วย การขับเคลื่อน

ในระดับนโยบายการบริหารผ่านคณะกรรมการอำนวยการเครือข่าย ทสม. ที่มีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน มีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ และผู้แทนเครือข่าย ทสม. จำนวน 6 คน ที่มีการคัดเลือกมาจาก 6 กลุ่มจังหวัดครอบคลุมตามลักษณะภูมินิเวศของการทำงานในเชิงพื้นที่

ตามมาด้วยการขับเคลื่อนงานในระดับจังหวัด ที่จะประกอบไปด้วย คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับตำบล คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับอำเภอ และคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดการส่งต่อนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นการกระจายอำนาจและเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทั้งสมาชิกเครือข่าย ทสม. และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยคณะกรรมการในส่วนนี้กำลังจะมีการคัดเลือกคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. แต่ละระดับภายในช่วงเดือนธันวาคม 2559 - มกราคม 2560 ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจกับสมาชิก ทสม. ในการคัดเลือกตามระเบียบใหม่

การเดินทางตามระเบียบใหม่นี้ นับเป็นอีกก้าวสำคัญของการขับเคลื่อนงานเครือข่าย ทสม. เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานมากขึ้นและเท่าทันกับกระแสการพัฒนาที่กำลังก้าวไปสู่ยุคประเทศไทย 4.0 แต่ถึงอย่างไรบริบทของการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยังคงต้องอาศัยพลังของประชารัฐในการขับเคลื่อน โดยเฉพาะประชาชนในระดับพื้นที่นับเป็นกลไกสำคัญของการสานพลังเครือข่ายและสนับสนุนให้เกิดการดูแลรักษาฐานทรัพยากรอย่างสมดุลและยั่งยืน

ในช่วงที่ผ่านมา มีการรณรงค์จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญทั่วประเทศ 2 เหตุการณ์ คือ วันสิ่งแวดล้อมโลก และ วันต้นไม้ประจำปีของชาติ ซึ่งเครือข่าย ทสม. ในแต่ละพื้นที่ได้เข้าร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ มากมาย และอีกหลายพื้นที่ยังคงมีการทำงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง อาทิ

● กำแพงเพชร

เครือข่าย ทสม.จ.กำแพงเพชร ร่วมจัด “กิจกรรม ทสม.จ.กำแพงเพชร ใส่ใจในวันสิ่งแวดล้อมโลก” จัดแสดงนิทรรศการ สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ การทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ในครัวเรือน การคัดแยกขยะอันตราย การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ และร่วมกิจกรรมปลูกต้นยางนา และเสวนาเรื่องการบริหารจัดการขยะ เพื่อให้ประชาชนที่เข้าร่วมงานนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่อไป

● สุราษฎร์ธานี

เครือข่าย ทสม.จ.สุราษฎร์ธานี ร่วมจัดกิจกรรม สัปดาห์ประชาสัมพันธ์ เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลกประจำปี 2559 โดยมีกิจกรรมให้ความรู้ เรื่อง การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนและเยาวชน เพื่อสร้างเครือข่ายในการจัดการขยะอย่างถูกวิธี รวมถึงการให้ความรู้ เรื่อง การอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี

● ขอนแก่น

เครือข่าย ทสม.จ.ขอนแก่น ร่วมจัดกิจกรรม วันสิ่งแวดล้อมโลก ครั้งที่ 12 ประจำปี 2559 โดยมุ่งให้ความรู้ เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย แก่ประชาชน เพื่อรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการพัฒนาขอนแก่นไปสู่โครงการเมืองสะอาด มีการจัดการขยะอย่างยั่งยืน

● สุพรรณบุรี

เครือข่าย ทสม.จ.สุพรรณบุรี ร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะและลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลกประจำปี พ.ศ. 2559 เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมภายในจังหวัด และทำกิจกรรมให้ความรู้ส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะที่ต้นทางพร้อมมอบตู้คัดแยกและทิ้งขยะอันตรายให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่เก็บรวบรวมขยะ

● ยะลา

เครือข่าย ทสม.จ.ยะลา เข้าร่วมกิจกรรม “ประชารัฐ ร่วมใจเพิ่มพื้นที่สีเขียว ลดโลกร้อน นำต้นไม้ปลูกในเมือง และใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยจัดแสดงนิทรรศการให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมจากภาคีเครือข่ายต่างๆ การแจกกล้าไม้เพื่อนำกลับไปปลูกที่บ้าน และกิจกรรมรณรงค์กระตุ้นให้ประชาชนนำขยะอันตราย หรือถุงพลาสติกใช้แล้ว มาแลกของรางวัลภายในงาน

● แม่ฮ่องสอน

เครือข่าย ทสม.จ.แม่ฮ่องสอน ร่วมจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้เนื่องในวันต้นไม้ประจำปีแห่งชาติ โดยมีหน่วยงานราชการและภาคประชาชนมาร่วมกันปลูกกล้าไม้กว่า 2,000 ต้นในพื้นที่ 15 ไร่ พร้อมทั้งมีการแจกพันธุ์กล้าไม้ จำนวน 1,500 ต้นให้แก่ประชาชน

● ตาก

เครือข่าย ทสม.จ.ตาก จัดกิจกรรม “พิธีสืบชะตาป่าชุมชนห้วยขนุนบ้านไทยสามัคคีหมู่ที่ 9 เนื่องในวันวิสาขบูชาโลกพุทธศักราช 2559 ปลูกธรรมะ คึ้นธรรมชาติ” เพื่อร่วมกันปลูกต้นไม้ จำนวน 50 ต้นในพื้นที่ป่าชุมชนห้วยขนุน และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

● นครปฐม

เครือข่าย ทสม.จ.นครปฐม ร่วมกับกลุ่มเครือข่ายประชาชนชมรมคนรักคลองเจดีย์บูชา และชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีนนครปฐม จัดกิจกรรมการปลูกต้นไม้ตามรอยพ่อจำนวน 30 ต้น เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวบริเวณริมคลองเจดีย์บูชา และสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ชุมชน

● เพชรบูรณ์

เครือข่าย ทสม.จ.เพชรบูรณ์ ร่วมกับหน่วยงานภาคราชการ และภาคประชาชน จัดกิจกรรมโครงการปลูกป่ารักษาน้ำ รักษาป่า รักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อพ่อหลวง ทำพิธีปลูกป่ากว่า 10,000 ต้น ณ ที่พิกสงฆ์ป่าภูทับเบิก เพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของภูทับเบิก

● เพชรบุรี

เครือข่าย ทสม.จ.เพชรบุรี จัดโครงการปลูกป่าปล่อยปลา นำพาเพชรบุรี น่าน้อย นากิน นาทิ๋ว และเนื่องในวันต้นไม้ประจำปี ของชาติ พ.ศ. 2559 โดยได้รับความร่วมมือจากประชาชน และหน่วยงานราชการร่วมกันปลูกป่าและปล่อยปลาสู่แหล่งน้ำธรรมชาติเป็นจำนวนมาก

● ชัยภูมิ

เครือข่าย ทสม.จ.ชัยภูมิ ร่วมจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้เนื่องในวันต้นไม้ประจำปีแห่งชาติ โดยร่วมกับประชาชนและหน่วยงานราชการปลูกต้นไม้ จำนวน 199 ต้น ณ ชุมชนซีเหล็กน้อยมิตรภาพ และจัดกิจกรรมโครงการหยอดแก้วทั่วภูฟื้นฟูป่าภูหลวง ณ ป่าภูหลวง อ.ภูเขียว โดยเครือข่าย ทสม.จ.ชัยภูมิ ได้ร่วมแลกเปลี่ยนให้ความรู้ด้านการจัดการขยะและนำเสนอพื้นที่ที่มีการจัดการขยะสำเร็จเพื่อเป็นต้นแบบการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการขยะของชุมชนอีกด้วย

● หนองคาย

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.หนองคาย ร่วมกับเครือข่าย ทสม.จ.หนองคาย และผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว จ.หนองคาย จัดกิจกรรมรณรงค์การปลูกป่าเนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลกประจำปี 2559 และ วันต้นไม้ประจำปีของชาติ จำนวน 1,800 ต้น เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับจังหวัด

● เชียงใหม่

เครือข่าย ทสม.บ้านปางยาง จ.เชียงใหม่ ร่วมกับอำเภอหางดง โครงการหลวง หน่วยต้นน้ำแม่นาไทร และนิสิตนักศึกษา จัดกิจกรรมฟื้นฟูป่าต้นน้ำอุทยานสุเทพ-ปุย โดยมีกิจกรรมไหว้ผีขุนน้ำ ปลูกป่า บวชป่า และทำฝายชะลอน้ำ เพื่อฟื้นฟูแหล่งต้นน้ำให้กับชาวหางดง

● ภูเก็ต

เครือข่าย ทสม. บ้านดอน จ.ภูเก็ต เข้าร่วมโครงการมหกรรมสัญจรพบประชาชน ร่วมแสดงนิทรรศการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของเครือข่าย ทสม. ในการดูแลจัดการสิ่งแวดล้อมพร้อมมอบปุ๋ยหมักจากเศษอาหารในครัวเรือนที่เป็นผลผลิตของแหล่งเรียนรู้เครือข่าย ทสม. บ้านดอนให้กับโรงเรียน และอบต.เทพกระษัตรี จำนวน 200 กิโลกรัม

● ชัยนาท

เครือข่าย ทสม.จ.ชัยนาท จัดกิจกรรมทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล ในโครงการ “คนชัยนาท มุ่งสู่สังคมสีเขียว” โดยมีขบวนปั่นจักรยาน เพื่อลดการใช้พลังงาน การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ขยะมูลฝอย การสาธิตวิธีการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ และสาธิตการทำน้ำหมักอินทรีย์จากเศษผัก ซึ่งรายได้จากการขายขยะรีไซเคิล ได้มอบให้กับชุมชนเพื่อใช้ในกิจกรรมของชุมชนต่อไป

“เพชรบุรีสีเขียว” ต้นแบบการเชื่อมร้อย เครือข่าย กสม.

เพชรบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีฐานทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติอันเป็นแหล่งต้นน้ำที่สวยงามจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เลื่องชื่อ เป็นแหล่งผลิตพืชผักผลไม้ที่ขึ้นชื่อของเมืองเพชร ไปจนถึงแหล่งอาหารทะเลที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังมีมรดกตกทอดทางศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น และที่สำคัญคือมีกลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ทำงานกระจายตัวกันอย่างเข้มแข็งในพื้นที่

เครือข่าย กสม. จังหวัดเพชรบุรี เป็นอีกหนึ่งเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ทำงานกันอย่างเข้มข้นในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และเล็งเห็นถึงศักยภาพและโอกาสของคนเมืองเพชรที่จะปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตไปสู่ฐานการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศที่ให้ความสำคัญกับการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) จึงได้ชักชวนภาคีเครือข่ายการทำงานต่างๆ ในพื้นที่ ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อเสริมสร้างให้เพชรบุรีเป็นสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภายใต้ชื่อ “เพชรบุรีสีเขียว” และเพื่อให้เกิดการเชื่อมร้อยกระบวนการทำงานร่วมกันทั้งจังหวัด จึงใช้การขับเคลื่อนงานในรูปแบบของคณะกรรมการและคณะทำงานที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี โดยมีเครือข่าย กสม. เป็นกลไกเชื่อมประสานการดำเนินงาน จนความร่วมมือปรากฏอย่างเป็นรูปธรรม

พื้นที่ต้นแบบของการเชื่อมร้อยเครือข่ายระหว่างผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ผู้บริการ ตลาด และผู้บริโภค ภายใต้แนวคิดเพชรบุรีสีเขียวเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมที่ตลาดสีเขียวสหกรณ์บริการสินค้าเกษตรอินทรีย์เพชรบุรี จำกัด หรือที่เรียกกันว่า ตลาดดงยาง ซึ่งเครือข่าย กสม. เข้ามามีส่วนขับเคลื่อนตั้งแต่การส่งเสริมให้เกิดแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีไปจนถึงการจัดให้มีตลาดนัดชุมชนสีเขียว เพื่อเป็นแหล่งซื้อขายหลักของสินค้าเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ ยังร่วมกับภาคีเครือข่ายอื่นๆ มาให้ความรู้ปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชน และผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ในพื้นที่ ให้เห็นถึงคุณค่าของทางเลือกในการบริโภคอย่างมีคุณภาพ สร้างพันธะสัญญา ร่วมกันในการดูแลสุขภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

เพชรบุรีสีเขียว จึงเป็นตัวอย่างหนึ่งของการขับเคลื่อนงานที่เครือข่าย กสม. จังหวัดเพชรบุรี พยายามเชื่อมร้อยภาคีเครือข่ายการทำงานต่างๆ ในพื้นที่เข้าด้วยกัน เพื่อให้เห็นผลเป็นรูปธรรม และบรรลุสู่เป้าหมายเดียวกัน นั่นคือ การเป็นสังคมที่มีวิถีการกินอยู่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อย่างยั่งยืน

เครือข่ายการแก้ไขปัญหา ไฟป่าและหมอกควัน

โดย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

จากสถิติการเกิดไฟป่าที่ผ่านมา พบว่า สาเหตุการเกิดไฟป่าล้วนมาจากฝีมือของคน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความประมาท หรือความตั้งใจให้เกิดไฟป่า และทุกครั้งที่เกิดไฟป่า ก็มักจะมีผลกระทบต่อขนาดใหญ่ ไม่ใช่แค่เรื่องของป่าไม้ และสัตว์ป่าเท่านั้น ยังรวมไปถึงเรื่องดินและน้ำ และแน่นอนว่าคนก็ได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน

นับตั้งแต่ปี 2524 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้มีนโยบายการแก้ไขปัญหาไฟป่าอย่างเป็นรูปธรรมโดยปัจจุบันกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์โดยใช้วิธีการต่างๆ อาทิ การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การทำแนวกันไฟ การจัดการเชื้อเพลิง และการดับไฟป่า

เมื่อมีสถานการณ์ไฟป่าเกิดขึ้น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐ ไม่สามารถแก้ปัญหาไฟป่าให้หมดไปได้เพียงลำพัง เพราะสาเหตุหลักนั้น เกิดจากฝีมือคน ดังนั้น สิ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ คืออาศัยความร่วมมือจากประชาชนจึงเกิดเป็น “เครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน” ขึ้น โดยร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชนในพื้นที่ดำเนินการ

คัดเลือกชุมชน / หมู่บ้าน ที่จะสร้างเครือข่ายจัดประชุม / ฝึกอบรมและจัดตั้งเป็นกลุ่ม เครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ส่งเสริมให้ประชาชน หน่วยงานและองค์กรทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ช่วยกันป้องกันและแก้ไขไฟป่าในพื้นที่รับผิดชอบของหมู่บ้านหรือชุมชน ทั้งทำแนวกันไฟแบบประชาอาสา ร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการลาดตระเวนตรวจหาไฟและร่วมปฏิบัติงานดับไฟป่า เป็นต้น

ปัจจุบันกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ครอบคลุมโดยรอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่ามากถึง 1,370 เครือข่ายและได้รับความร่วมมือในการเฝ้าระวังไฟป่าจากประชาชนเป็นอย่างดี

